Ассаламу гIалайкум!

Ахихъан

Газета бахъизе байбихьана 1937 с.

Унсоколо районалъул газета «Садовод»

sadovoduns@yandex.ru

№ 21 (7213) 27 Май Рузман 2016 сон. Газета биччала моцIида жаниб 4 нухалъ. Багьа 7 гъурущ

Баркула!

ХIурматиял учительзаби, школазул хIалтIухъаби, гьалбал ва выпускникал!

Изну кье дие «Унсоколо район» МОя лъул, районалъул Собраниялъул депутатазул ва дирго рахъалъ баркизе нужеда ахирисеб цIумур кьабиялъул праздник. Гьеб ккола цIалул халатал саназ нуж ралагьун чIун рукIараб байрам. Гьеб къоялъ нужеца кьо лъикI гьабула школалъулгун ва рагьула унго-унгояб дурго пикрабазул ва бажариялъул гIумроялде нуцIа.

Нужехъ ралагьун руго выпускниял экзаменал, цIалул заведениял, тIаса рище цIиял ресал. Нужеда цадахъ руго 11 соналъ цадахъ цIаларал, цоцазе кумекалъе ратулел росуцоял, учительзаби ва эбелэмен. РакI-ракIалъ божула гьезие нуж даимго налъулаллъун хутIилилан.

Хириял лъимал! Пумроялда жанир тIоцере руго нуж гIумроялъул нухал рикьулел бакIазда, нужеда цере руго гIемерал нухал ва щивас тIаса бищизе ккола нужергояб. Божарав вуго гIемерисез гьеб тIаса бищун батилин. Гьелъие ихтияр буго нужехъго.

РакI-ракIалъ баркала кьола учительзабазе, гьеб захIматаб хIалтIухъ, эбел-инсуе – щибал кьойилал захIмалъабазухъ. Гьарула, нужее хириял выпускникал, гIумроялъулъ гIатIидаб нух, тIаса бищаралъулъ битIккей, талихI. Кинал рорхалъабазде нуж раханиги кидаго бичIчIа кIудияв гIуразулаб гIумро жакъа гIагараб школалдасан байбихьулеблъи.

ГIиса НУРМУХIАМАДОВ.
«Унсоколо район» МОялъул бетIер.

Экстремизм, терроризм

Аслияб кIвар - экстремистияб идеологиялде гъоркье ккаразде

Араб анкьалда райадминистрациялда букIана районалъул антитеррористическияб комиссиялъул иргадулаб заседание. Гьенир гIахьаллъана учреждениял-организациязул нухмалъулел, къуваталъулал органазул вакилзаби. ГIахьаллъи гьабуна РДялъул БетIерасул кумекчи С. Сайповас, районалъул Собраниялъул пред. К. Асадулаевасги.

Балагьиялде росун рукIана хадусел суалал:

I. Районалъул официалияб сайталда «Антитеррор» рубрика бачиналъул качестваялъул хIакъалъулъ» - жавабияв цогояб информационнияб хъулухъалъул нухмалъулев М-Н. ХIайбулаев.

2. «Унсоколо районалда бугеб Россиялъул ОМВДялъул «экстремист» профилактическияб учеталда ругел гIадамазул баян рукIалиде ккезаби» - жавабияв терроризм-экстремизмалъул идеологиялде данде кьеркьеялъул хIалтIулаб группаялъул нухмалъулев С. АхIмадов.

3. Потенциалияб кьагIидаялъ хIинкъи бугел объектазул хIалтIи гьабиялъул ведомствабазда гьоркьосеб комиссиялъул хIалтIул – ГО ЧСалъул вакил М. Пабдулаев.

4. РДялъул БетIерас терроризмалдегун экстремизмалда данде чIеялъул комиссиялъул рахъалъ гьаб соналъул 25 марталда гьабураб докладалъул хIакъалъулъ - РДялъул БетIерасул кумекчи, РДялъул мутIрузул районазул АТКялъул вакил С. Сайповасул информация.

Заседание бачана П. НурмухIамадовас.

ГьабсагIаталда тIолабго кIвар комиссиялъ кьезе ккола патриотизмалъул, чIахIиязул адаб-хIурмат гьабиялъул, халкъазул гIадатазул рухIалда, экстремизм-терроризмалъул асаралде гъоркье гьел ккечIого рукIиналъе гIолилал куцаялде, Россиялъул шагьаразде, гьеб бахун къватIирехун аниги лъицаго гьел кверде росуларедухъ тарбия кьеялде. ВатIаналде рокьи кущай буго Россиялдаго цебе лъураб масъала,- ян бихьизабуна Сахратула АхIмадовас. Гьес бицана администрациялъ ахираб заманалда гьоркьоб лъураб суалалда хурхун гьабураб цIикIкIараб хIалтIул хIакъалъулъги.

«Антитеррористическияб ва адаптациялъул хIалтIи ккола экстремизмалде данде кьеркьеялъул къуватаб инструмент. Гьединлъидал нилъее хIажат буго чияраб идеологиялде гъоркье ккарал хъизамазде кIвар кьезе. Гьел хъизамазда жанир гIолел руго нилъер улкаялдехун рокьукълъи бугел лъимал. Гьединазда бичIчIизабизе ккола нилъ гьезие тушманзаби гурелллъи,-ян бихьизабуна Сайпудин Сайповас. Гьединго бихьизабуна районалъул АТКялъул данделъиялда БетIерас рихьизарурал гIунгутIаби лъугIизариялде кIвар кьезе кколиланги.

Заседаниялда кIалъазе рахъана районалъул имам Гъ-М. Абакаров ва цогидалги. КIалъаязда районалъул хъулухъазул нухмалъулезе чIванкъотIарал тIадкъаял кьуна учреждениязда цIодорлъи букIинабизе ккеялда хурхун. Комиссиялъ кьабул гьаруна кинолго гьоркьор лъурал суалаза хурхарал хIукмаби ва жавабиялги рихьизаруна.

Ахиралда П. НурмухIамадовас баркала загьир гьабуна заседаниялда гIахьаллъаразе.

«Единая Россиялъул» праймеризалда

22 маялда районалда «Единая Россиялъул» рахъалдасан Пачалихъияб Думаялде рихьизарурал депутатаздасан щив униевали бихьизабизелъун гьелъул гIахьалчагIаз цебеккунго хIалбихьизе гьаркьал кьей (праймериз) тIобитIана.

Кинабниги районалда рагьун букIана 5 счетнияб участка. Лъалеб букIахъе гьабсагIатал да «Единая Россия» Россиялдаго цебесеб политическияб къуватлъун ккола. Гьедин праймериз тIобитIиялъе буггеб оргко-

митеталде цебеккунго гьаркьал кьеялъе бачIана 2I82 бюллетень. Макрочилъи букIунгутIиялъе гIоло гьел кьабун рукIана Госзнакгун. 2I99 чияс гIахьаллъи гьабуна праймериздалда. Регионалияб счетнияб комиссиялъул председателас бицана районалда цониги участкаялда кIвар бугел гIунгутIаби рукIинчIин, суалал тIуразарунин штаталъулаб кьагIидаялъ бакIалдаго,-абун.

Гъутабазде сапар

МагIишатазул ахIвал-хIал лъазабуна

Араб анкьалда «Унсоколо район» МОялъул администрациялъул бетIер П. НурмухIамадов, росдал магIишаталъул отделалъул нач. Ж. Якъубовгун цадахъ щвана лъабго гъутаналъул муниципалиябгун унитарияб предприятиялде. Отделалъ гьединал хал гьарияв гIемер тIоритIула. Гьаб нухалда гъутаназул магIишатазул хал гьабизе ана живго районалъул бетIер. Сапаралъул аслияб масъала букIана магIишатазул ахIвал-хIал лъазаби, ящуралде, саранча тIибитIулеб букIиналде данде хIалтIаби гьари ва жамагIаталгун дандчIвай.

ТIоцере щвана ХьахIабросдерил МахIмудил цIаралда бугеб МУПалде. Ралагьана магIишаталъухъ, боцIухъ, лъазабуна ящуралде данде дару гьабунищали, саранчаялде данде хIадурлъи бугищали. Гьел суалал гьоркьоб лъураб данделъи тIобитIана гьенив. Кьокьго абуни баянлъана МУП лъикIаб хIалалда букIин, кинолго захIмалъабазде дандечIеялъул хIалтIаби гьенир гьарун рукIин.

ЦIатIанихъ росдал Энгельсил цIаралда бугеб МУПалъул халги гьабун бетIер дандчIвана гьезул жамагIатгун, кIалъа-балъана гIолилалгун, гIенеккана гьезул предложениязухъ. Цо-цо суалал гьенирго тIуразаруна. Ремонт гьабуна насосалъе, ракьал лъалъаялъе хIадурлъи гьабиялъе ресал ратана.

Унсоколо росдал искусстваялъул школалъул цIалдохъан Машидат МухIамадсайгидова гIахьаллъана Готфрид ХIасановасул цIаралда буго республикаялъул XIX пианистазул конкурсалда. Гьей исполнительнияб махщелалъе гIоло мустахIикълъана дипломалъе.

Аппаратазулаб совещание

Араб анкьалда букIана анкьи-анкье тIобитIулеб аппаратазулаб совещашие. ГIахьаллъана районалъул учреждениял-организациязул нухмалъулел, дандеялъи бачана ГI. НурмухIамадовас.

КIвар бугеб суаллъун букIана ящуралде ва вируснияб диарейалде данде вакцинация гьаби. Гьеб суалгун кIалъана ветеринарияб управлениялъул нач. М. ХIажимухIамадов. Гьесул рагIабазда рекъон гьутабазул тIолалго магIишатазда гIи боцIуе I00% вакцинация гьабун буго. Гьел ккола 3009 чIахIияб боцIи, ва I3 000 гIи-цIаниги. Амма захIмалъа би руго магIарухъ, щайгурелъул гьабсагIаталда гIемерисеб гIи-боцIи руго рикIкIадал харибакIазда. Районалъул бетIерас гьеб суалалъул хал гьабизе тIадкъана жиндирго кумекчи М. ХIажиевасда.

Бицана гьал къоязда букIараб «Единая Россия»-аслияб политическияб къуваталъул праймериз – цебеккунго гьаркьал кьеялъул ккарал хIасилазул. Гьелъ бихьизабуна рукIинесел депутатлъиялде кандидатазул къадар ва цIарал. ГI. НурмухIамадовас бихьизабуна районалда гьеб щибго гIунгутIи гьечIого анилан.

Гьединго бицана араб дандеялъиялда протокольнияб къагIидаялъ кьурал тIадкъаял тIураялъулги. Гьедин бакIал раялъул отдела лъул нач. ХI. ХIамзатовасе кьураб районалда бараб ветхое жильеялъул ва районалъул генпланалъул иналъул, бетIерасул зам. С. АрулмухIамадовасе кьураб генпланалъе гIарцулал ресал ралагьиялъул бицана. «Цогояб информационнияб хъулухъалъул» нухмалъулев М. ХIайбулаевасе кьуна М. Дахадаевасда хурхарал тадбирал гьариялъе план хIадуризе, М. МалламухIамадовасда лъазабуна Унсоколо росулъ муниципалиял минабазул инвентаризация гьабе,-ян.

Пенеккана ЖКХялъул хъулухъалъул нухмалъулев А. ГIабдулхаликъовасул информация лъухъ. Гьес бицана Шамильхъала – Рихьуни лъел мохъазул, росабазул лъинаузул мухъазул схема тасдикъ гьабуна. Бицана гIала-гъважа бакIариялъулги. Гьез гьабураб хIалтIуе лъикIаб кьимат кьуна бетIерас.

«Парус» программа хIалтIизабиялъул ругел захIмалъабазул бицана администрациязулгун хIалтIи гьабиялъул специалист Ш. МухIамадовас. ЕГЭялде хIадурлъиялъул бугеб хIал загьир гьабуна Л. МухIамадгIалиевасги.

- - - - - - - - - - - - -

Абиял

Абураб берцинлъаги, бицараб гьуинлъаги.
ХIакъаб рагIиялъул кьимат холаро.
БоцIи балагье херлъилалде, лъай балагье хвезегIан.
Гьудуллъиги вацлъиги кьойилго щулалъаги.
БахIарзал гьарзалъаги, гIалимзаби цIикIкIаги.
Чияр сурукъ бихьараб дуцаго гьабуге.

БукIана цоцада ричIчIараб дандчIвай

(Районалъул бетIер дандчIвана гендерил жамагIатгун)

20 маялда Генуб росулъ букIана райадминистрациялъул бетIер

вуго жакъа нужеда дандчIвазе щвеялдаса. Нужер руго гьайбатал гIолилал,

ГI. НурмухIамадовасулги росдал жамагIаталъулги дандчIвай. Гьенир гIахьаллъана управлениязул ва отделазул начальникал, районалъул Собраниялъул, къуваталъулал органазул ва СМИялъул вакилзаби.

Республикаялдаго цIар машгьураб росу буго Генуб. Лъалеб жо буго ахираб заманалда гьениб букIараб рахIат гьечIеб ахIвал-хIал. 2012 соналдаса нахъе гьениб лъун буго КТОялъул режим ва камендатлъиялъул сагIат. Халат бахъараб заманалъул гьединаб ахIвалхIалалъ гIемерал суалал руго росдал экстремизм-терроризмалъул захIмалъаби чIалгIарал гIадамазул.

РакIалде щвезабизин, жамагIатазулгун гьединал дандчIваял ГI. НурмухIамадовас гIемер тIоритIула. Гьеб дандчIваялдаги рес букIана бетIерасе бокьараб суал кьезе. Гьел абуни гIемер рукIана комендатлъиялъул часалда, информационнияб блокадаялда, нухазда, боцIуда, ахазда хурхун.

ДандчIваялъул байбихьуда бетIерас салам кьуна имамал ва гIалимзаби рахьараб росдал жамагIаталъе. – Дун вохарав жигарал ва ракълилал гIадамал, ракIракIалъ хIадур вуго нужер суалазе жаваб кьезе ва кумекалъе ватизе.

БетIерас бихьизабуна Заманаялъулаб поселокалда ахираб заманалда гIемераб хIалтIи гьабун бугилан. Къокъаб заманалда гьениб бана лъималазул ах. ГIемераб хIалуцараб хIалтIи гьабулеб буго экстремизм-терроризмалде данде. Гьелъие кIудияб хIалтIи гьабулеб буго Генуса районалъул имам ГъазимухIамадица, нужер нухмалъиялъ. Район буго нилъер ва щивасул иш ккола гьеб тIегьазаби.

Гендерица кьурал суалазул аслиял рукIана цо хасаб заманаялъ росу тун ине-рачIине комендатлъиялъул час букIиналъ ругел захIмалъабазул, риххизарурал рукъзабазухъ, хвезабураб магIишаталъухъ компенсация кьея лъул, нухал гьариялъул, ток бачиналъул. – Гьел тIураялъе хIалтIаби гьарулел ругин, амма дир къуваталдаса рорчIаралги ишал ругин бихьизабуна гьелда хурхун бетIерас.

Росдал бетIер А. МухIамадовасги тIадчIей гьабуна гьелго суалазда ва бихьизабуна РФялъул Конституциялда рекъон гIайиб гьечIел гIадамазе гьал нормаби хIакъир гьарилъун ругин, гьединазе кколеб тамихI гьабе,-ян. -Нижеца гьел кколел гьечIо. Щайха нижее, ракълилал, гIайиб гьечIел гIадамазе гIакъуба кьолеб. Лъабго соналъ цебе хъвараб Соглашениялъул гIемерисел пунктал щай тIуран гьечIел Правительствалъ жакъа къоялде щвезегIан. Гьединго гендерица бихьизабуна журналистал ва цо-цо чиновникал жидехъ гIенеккулел гьечIин, «информациялъулаб блокадаялде» ккун ругин ниж, битIараб информация къватIибе кьолеб гьечIин.

Гьел суалазе жавабал кьолаго бетIерас бихьизабуна: СМИялъулал эркенго хIалтIулел КТОялъул байбихьулаб заманаялъ кIудияб ахIи-хIур бахъанин. «Информация букIана кутакалда битIараб рахъ щвечIеб, гьеб мехалъ къуваталъулаз хIукмо гьабуна Генуре рачIунел журналистазе кьварараб пропуск букIинабизе. Соглашениялъул рахъалъ абуни цо-цо пунктал тIуразаризе гIарац балагьулеб буго.

Дагьал рукIинчIо суалал ракьазда, нухазда, налогазда хурхун. БетIерас бихьизабуна гьел суалазда хурхун дагьаб хIалтIи гьабулеб гьечIин. – Налогал ракIари лъикI бугони рукIуна лъикIал нухалги, районалъул цебетIейги,-ян.

Цоцада ричIчIараб букIана нухмалъиялъулги гендерил жамагIаталъулги дандчIвай.

Уважаемые жители Унцукульского района!

МБУ «Единая информационная служба» МО «Унцукульский район» обращает Ваше внимание на то, что основным источником официальной информации в районе является периодическое издание «Садовод». Скоро начинается подписная кампания на районную газету «Садовод» во втором полугодии 2016 года. Убедительно просим Вас оказать содействие в проведении подписной кампании и поддержать районную газету, которая является культурно-историческим достоянием нашего района. Подписаться на газету «Садовод» можно любом почтовом отделении района.

І909 соналъул 6 январалда Дагъистан областалъул губернаторасул амруялда рекъон, МахІач Дахадаев туснахъалда тІамуна, пачаясул хІукуматалде данде чІезе ахІарал тІанчал гьес Дагъистаналъул росабалъ тІиритІизариялъе ва жамагІатазда цеве вахъун, гьединалго кІалъаял гьарулел рукІиналъул гІайибги гІунтІизабун.

27 май - Халкъазда гьоркьосеб мадугьаласул къо

«Единая Россия» ВППиялъ гІуцІараб «Школа грамотного потребителя» проекталда рекъон 20І6 соналъул 27 май лъазабун буго Халкъазда гьоркьосеб мадугьаласул къолъун ва тІобитІизе хІисабалде босун буго «Халкъазда гьоркьосеб мадугьаласул къоялъул хІурматалда ТІолгороссиялъул акция.

20І5 соналда тІобитІараб акциялда гІахьаллъи гьабуна улкаялъул 75 регионалги гьоркьоре рачун І3 азарго чияс. Гьелъ нилъ ахІулел руго мадугьалихъ лъикІ рукІине, гьелдаго цадахъ гІумро гьабиялъул суалал ритІун тІуразаризе квербакъиги букІине буго гьелъул.

....

Гьудуллъи щулалъизе

Дагъал церегІан къоязда Шамильхъалаялъул школалъул 6 «а» классалъ сапар бухьана МахІмудил ВатІан ХъахІабросулъе. Гьеб классалъе нухмалъи гьабула ХІажимухІамадова ПатІиматица. Гьелъ хІаракат бахъула жиндирго классалъул цІалдохъаби цоцалъ рекъон, адаб-хІурматгун, берцинаб хьвада-чІвадиялда рукІиналъе. Учительницаялъ киналго лъималазул эбел-инсулгун чІезабун буго лъикІаб бухьен. Гьелъги батила классалда І0 цІалдохъан вуго гІицІго «5» къиматазда цІалулев.

ХІажимухІамадовалъ хІаракат бахъула гьезие лъикІаб тарбия кьезе. Гьеб мурадалда гІуцІун букІана экскурсияги. Цебекунго лъималаздаги гьезул эбел-инсудаги лъазабун букІана ХъахІабросулъе сапар бухьине букІин. Гьелъ лъикІаб гьор-

кьоблъи чІезабун букІана директорасулгун. Школалда дандиги бан, къоги тІаса бищун ПатІиматица классалъул лъималгун, гьезул улбулгун кІиго маршруткаялда сапар бухьана цин Бекьилъе – Муил хабаде, хадуб гьел щвана ХъахІабросдерил школалде, МахІмудил музеялде, гьесул хабаде. Хадурги гьел школалъул директорасулгун, гьезулго 6 классалъул цІалдохъабигун щвана ХъахІабросдерил «Бекъери»-абулеб гІалахалде. ТІубараб къоялъ гьениб гьабуна лъикІаб хІухьбахъи. ТІоритІана футболалъул, волейболалъул, туризмалъул гьудуллъиялъулал къецал. Цадахъ рахъана суратал, гьабуна лъикІаб квана-гьекъей. Гьеб цадахъаб тадбиралда бихьулеб букІана лъималазул цоцадехун гьудул-гьалмагълъи бижулеб букІин, эбел-инсудехун рокьи, тІабигІаталъул берцинлъи, гьелдехун гьабизе кколеб хІурмат гьезулъе тІинкІулеб букІин. Нахъ руссунаго киназго жалго рукІараб бакІ бацІцІад гьабуна чороклъиялдаса. Росулъе спортзалалде щун хадуб ясазги, васазги, улбузги гьаруна волейболалъул къецал.

Гьеб экскурсиялдаса киналго разиго хутІана. ПатІиматида ракІалда буго хаду-хадуби гьединал экскурсиял цогидал росабалъеги тІоритІизе. Узухъда гьединал тадбираз цІалдохъабазда гьоркьоб бижула гьудул-гьалмагълъи, цоцадехул адаб-хІурмат, учительзабаздехун ва эбел-инсудехун рокьи.

ПатІиматица ва улбуз ракІ-ракІалъулаб баркала загьир гьабуна ХъахІабросдал школалъул учительзабазе ва гьезул 6 классалъул цІалдохъабазе.

Сулейман МУХІАМАДОВ.
Нижер мухбир.

ГІолилазе мисал

Ансадерил бахІарчияв вас

(Байбихьи 16-17 номеразда)

І909 соналъул 6 январалда Дагъистан областалъул губернаторасул амруялда рекъон, МахІач Дахадаев туснахъалда тІамуна, пачаясул хІукуматалде данде чІезе ахІарал тІанчал гьес Дагъистаналъул росабалъ тІиритІизариялъе ва жамагІатазда цеве вахъун, гьединалго кІалъаял гьарулел рукІиналъул гІайибги гІунтІизабун. ПІайиб тІад чІезабизе кІвечІого къватІиве виччана гьебго соналъул 8 марталда.

Хадубккун жандармабаз жиндие рахІат толареблъи лъан, МахІач Кисловодскиялде ана. Гьеб шагьаралдаги халкквей букІана гІолохъанав ва хІаракатав революционерасда хадуб. І906 соналъул 23 июналда Кисловодскиялда гьев ккуна, цебеккунго чІухьги бан, жанив тІамизе вачана ва Петровск (гьанже – МахІачхъала) шагьаралде витІана, хадусеб къоялъго гьеб шагьаралъул туснахъалда тІамуна.

Гьеб хабар лъайдал Шамилил вас, пачаясул армиялъул генерал МухІамадшапигІица Кавказалда вугев сардар Илларион Иванович Воронцов-Дашковасухъе І906 соналъул 20 июналда битІана гьадинаб телеграмма:

«Цебесеб моцІалда захІматго унтун вукІиндал, дица тел кьабун, Шураса дихъего Кисловодскиялде ахІун вукІана дир вукІинесев дурц, студент-путеец МахІач Дахадаев ва дун гІайибиявлъун ккана гьенив гьев туснахъалда тІамиялъе. Гьев жанив тІамуралдаса хадуб дир унти жеги цІикІкІана. Дунги дир хъизанги хІажаталлъун руго дие васасул бакІалда чІарав ва тІолабго хъизамалъе мугъчІвайлъун лъугьарав Дахадаевасул рахъалдасан нахъ бахъичІого гьабулеб кумекалъе. Дир вукІинесев дурц Дахадаевасул хадусеб хьвада-чІвадиялъе гьоркьлъеллъун лъугьун, гьеб тІубанго дица дидаго тІаде босула. Гьединлъидал, Илларион Иванович, дица дуда гьарулелеб буго, Петровскиялда туснахъалда вугеб Дахадаев дица, генерал Шамилица, тІаде восун тезе къватІиве виччайилан буюрухъ лъихъе битІизе кколеб батаниги битІейилан.

МухІамадшапигІ Шамил».

Гьеб телеграммаялде сардарас ва гьесул сверухълъиялъ кІвар буссинабичІо, гьелъул щибго хІасилги ккечІо.

КватІичІого Кисловодскиялда хвана МухІамадшапигІ.

Гьеб мехалда гьесул къоролай, татарай Мариям-ханумица І906 соналъул 11 августалда Кисловодскиялдаса Тифлисалде пачаяс Кавказалда тарав сардарасухъе битІун букІун буго, МахІач Дахадаев туснахъалдаса къватІиве виччайилан гьарун, гьадинаб телеграмма:

«Дир рос жакъа хвана, кІиго ясгун цадахъ дун Кисловодскиялда хутІун йиго, лъилго кумек гьечІого. Дица гьарулеб буго студент Дахадаев ниж Казаналде щвезаризе туснахъалдаса къватІиве виччайилан ва дур хІукмуялда рекъон, цо лъагІелалъ Кавказалдаса къватІивехун гІумру гьабун чІезе гьесие изну кьейилан. Дица Дагъистаналъул губернаторасдаги гьарун букІана, амма гьес инкар гьабуна, гьев къватІиве виччазе жиндир ихтияр гьечІилан».

Гьеб телеграммаялъеги сардарасдасан жаваб щвечІо.

Туснахъалдаса къватІиве ворчІун хадуса, хІакъикъаталдаги МухІамадшапигІил хъизаналъул дурцлъун лъугьана МахІач Дахадаев. І907 соналъул І9 августалда Петербургалда гьес ячана гьесул яс ПатІиматзагьрат.

(ГІабдурахІман Даняловасул «МахІач» абураб тІехьалдаса).

КІиго лъади ва цо вас

ПатІиматзагьрат Дахадаева

Шамилил вас МухІамадшапигІилги гьесул чІужу Марямилги кІудияй яс йикІана ПатІиматзагьрат. Гурги-шуршинаб гьумералъул, кьер-мухъ рекъарай, гьоркьохъеб лага-черхалъул гІадан йикІана гьей. ПатІиматзагьратил хасиятталъухъ балагьун бичІчІула ан гьелъулъ магІарул би гуребги, эбелалъулаб – татаразулаб биги гьалдолеб букІин. ЧотІахъан йикІана гьей ракІ бахилай.

Петербургалъул къо-асс бугел ясазул институталда ПатІиматзагьратие щвана тІадегІанаб лъай, гьелда лъалаан къватІисел чанго улкабазул мацІал. І907 соналда гьей Петербургалда М. Дахадаевасе лъади лъун ана. Лъимер гьабизе йикІаго гьелъул чехь ссуйзе ккана. Гьавуна вас ГІадилгерей.

Нисасат – ханум

Хадуйккун росгун йикІинеги, ПатІиматзагьратие тохтурзабазул изну букІинчІо. МахІачица, гьеб жидеда хьатІулелщиназул изнуялдалъун, гьелъул яц Нисасат лъадилъун ячана. Ясалъул букІана халатккараб гьумер, инсудасан ирсалъе щвараб багІаркараб рас. Гьей лъаларез гІурус ясилан толаан Нисасат. КІудияй яцалъ гІадин, гьелъги лъугІизабун букІана къо-асс бугел ясазул институт. Махсаро-хочІ гІемерай, гІумру аваданай гІадан йикІана гьей:

І9І6 соналъул байбихьуда МахІачги Нисасатги Темир-Хан-Шураялде рачІана. Маликовское шоссеялда Талибовазул бакІалда рукъ ккуна гьез. Хадуб гьез Апшеронский къотІноб Дагъистаниязул полкалъул офицер Мальсаговасул букІараб мина жидеего бичун босана.

МухІамадмирза Хизроревасул лъади Разият Алмакъсудовнаялъ гьадин бицун буго МахІач чІвараб мехалда Нисасатил букІараб хІалалъул хІакъалъулъ: «МахІач Дахадаев чІваравлъи лъайдал, ниж Апшеронский къотІноре ана. Нисасат чІчІи-чІчІи-хъуйги ахІи-хІурги гьабичІого гІодилей йикІана. Гьеб къоялъго вукъана МахІач. Шагьаралда ракІана революциялъул тушбаби, гьез жаназаялда цадахъ ине изну кьечІо хварав МахІачил вац ЖабрагІилиеги, художник Е. Е. Лансерейиеги, цоги 4-5 бихьинчиясеги гурони. Амма цІакъ гІемерал рукІана гІодулел руччаби».

Рос хвезегІан цее, Нисасат Да-

хадаева Темир-Хан-Шураялда М. Мавраевасул типографиялда хІалтІулей йикІана. І923 соналда эбел Марям-ханумица Нисасат жиндаго аскІое Петербургалде ячун ана. Нисасат хвана Ленинградалда блокадаялъул заманаялда.

(МухІамад СагІадулаевасул «Ансадерил сверабазда» абураб тІехьалдаса).

Спорт: Спорт:

Генуб - гугариялъул турнир

Араб анкьалда Генуб росулъ имам Шамил ракIалде щвеялъе тIобитIана I999 соналда ва хадурккун гьарурал лъималазда гьоркьоб эркенаб гугариялъул рахъалъ рагьараб турнир. Къецазда гIахьаллъана I70 спортсмен. Турнир гIуцIана районалъул администрациялъул гIолилазул комитеталъ ва «Унсоколо районалъул гIолилал» ДРООялъ.

Тадбир рагьана комитеталъул председателасул зам. М. МухIамадовас.

Медалазул комплект бергьана I3 цIайиялъул категориязул спортсменазе. Къецазда лъикIаб хIалбихьи щвана киналго гIахьалчагIазе. Турнир гIуцIараз I, II, III бакIал ккурал мисалиял спортсменазе кьуна ХIурматалъул грамотабигун медалал.

....

Ансадерил мустахIикъав вас

Божизе кIоларо гьаб хабаралда
Хабалъ жанив лъугьун, мун вихьаниги,
Хьулги кин буссинеб мун вихьичIого
Рихьизе къасдалда ратIалъидал нилъ.
Къоло кIиабилелъ Колоб рихьилин
Кверги бачун гурищ, нилъ ратIалъарал,
РагIуй хилиплъулев ХIасан вукIинчIин
ХIалищ дагьлъун ккараб, нухлул рагIалда.
ЧIахIиде буссаги Сулакалъул нух
Сси бугев васасе хIилла ургъараб,
Чиго сверугеги гьеб ашбазалде
Эний къуларазул къотIанин гьаракь.
Абула хвелалде мугIрузул цIумги
ЦIикIкIараб манзилалъ зодой боржунин,
Заман щолеб букIин, дуда кин лъараб
Канлъи гьечIеб сардилъ, нух чIван вилъине.
Мун чилъи цIунарав, ансадерил вас
Чорхолъ иях1 бугев, магIарул хьергъу,
Хьат дуй гIемер чIвана, чIаго вугеб мех
ЧIухIила дудаса, жегиги район.
ХIалихьатав чияс нуцIа рагьани
Нусиречалъ цIеги, дур доб кабинет,
Дур гIадаб яхIалъул хIара вачIани
ХIал кьеги Аллагьас, эсий хIалтIизе.
Рузман сордоялъул хоб щвана, дуе
Хамиз сордоялда къадаралде щун,
Къадар Аллагьасул, алхIамдулиллагь
Аллагьасда цеве мун витIун ккаги!

АхIмад КУСАЛАЕВ. ЦIатIанихъ росу.

Районалъул лъай кьеялъул управлениялъул хIалтIухъабаз гъваридаб пашманлъиялдалъун зигара балеб буго культураялъул управлениялъул начальник ХIасан МухIамадов нагьаб балагьалдалъун нилъедаса ватIалъиялда бан гьесул эбелалда, хъизан-лъималазда ва тIолабго гIагарлъиялда.

Аллагьас алжан насиб гьабун батаги гьесие, нахъе ругезе сабруги кьеги.

* * *

Районалъул цогояб информационнияб хъулу хъалъгун «Ахихьан» газеталъул хIалтIухъабаз гъваридаб пашманлъиялдалъун зигара балеб буго ХIасан МухIамадов Аллагьасул къадаралде щвеялда бан гьесул хъизан-лъималазда, эбелалда ва тIолабго гIагарлъиялда. Аллагьас гьесие ахират лъикIаб кьун батаги, нахъе ругезе сабруги кьеги.

МухIамадов ХIасан МухIамадович

I9 маялъул къасде ракIалдаго гьечIеб балагьаб лъугьа-бахъиналдалъун нилъедаса ватIалъана Унсоколо районалъул культураялъул управлениялъул начальник, районалъул тарихалъулъ, гьелъул культуриябгун общественнияб гIумроялъулъ гьайбатаб лъалкI тарав инсан ХIасан МухIамадов. Гьедин балагьаб куцалъ гьев ватIалъиялъ бихьизабулеб буго кигIан къокъаб бугеб чиясул гIумро, кигIан захIматаб бугеб гIагарал ратIалъиялъи. Гьев вукIана гьабулеб иша лъулъ цIикIкIараб бажариялъул, щивасе кумекалъе вачIине хIадурав, ракI лъикIав инсан.

ХIасан МухIамадов гьавуна I962 соналъул 8 июналда Унсоколо районалъул Унсоколо росулъ. I985 соналда лъугIана Дагъистаналъул пачалихъияб педагогическияб институталъул химиялъул факультет. ЦIалун вахъун хадуб хIалтIана Генуб Заманалъулаб поселокалъул микьго сонил школалда учительлъун, лъагIалидасан вачIана Унсоколо гьоркьохъеб школалде хIалтIизе. I987-88 соназда хIалтIана Унсоколо ВЛКСМалъул райкомалъул секретарьлъун.

Культураялъул гIумроялда жиндирго захIматалъул нух гьес байбихьана I989 соналъул 25 маялда Унсоколо райисполкомалъул культураялъул отделалда заведующийлъунги лъугьун. Жиндирго гIумроялъул 30 сон ХIасан МухIамадовас кьуна Унсоколо районалда культура цебетIезабиялъе. Гьесул хIалтIул хIасилаз лъикIаб букIинесебги нахъе тана.

«Унсоколо район» МОялъул администрациялъул, районалъул Собраниялъул депутатазул ва дирго рахъалдасан гъваридаб пашманлъиялдалъун зигара балеб буго гIагаразда, гьудулзабазда, цадахъ хIалтIулезда **ХIасан МухIамадов** гIумроялдаса ватIалъиялда бан. Гьев чиясул рахъалъ гьайбатал ракIалдещвеял даимго хутIила районалъул гIадамазул ракIазулъ.

ГIиса НУРМУХIАМАДОВ. «Унсоколо район» МОялъул бетIер.

Мун нижер ракIазулъ хутIила

МухIамадов ХIасан МухIамадович Унсоколо районалъул культураялъул управлениялъул начальниклъун тIамуна I990 соналда. Гьеб соналъго жиндирго махщел борхизабиялъул мурадалда гьев цIализе лъугьана Дагъистаналъул культуриябгун просветительнияб училищеялде ва лъугIана I993 соналда.

ХI. М. МухIамадов вукIана жавабчилъигун ва оптемизмгун хIалтIулев, хIалбихьи бугев нухмалъулев. Гьесул хIаракаталдалъун бана районалъул ва лъималазул библиотекабазе, искусствалъул школалъе, культураялъул отделалъе минаби, рагьана цIиял культураялъул учреждениял. Жигараб хIалтIи гьабулаан районалъул гIадатал, фольклор цебетIезабиялъе. Гьесул хIаракатаб хIалтIул хIасилалда районалда махщалида хIалтIулеб буго «Унцукуль» кьурдул, «Счастье гор» хоралъул, «Горянка», «Гъойсу» гIолилазул, «Ансал» вакалияб ансамблял. Гьел киналго руго фестивалазул лауреатал.

Гьев вукIана ДРялъул культураялъул мустахIикъав хIалтIухъан», кьун букIана «Культураялъул хIасилазе гIоло» знак, гьединго «Отечественнияб культура цебетIезабиялъе лъураб бутIаялъухъ» медаль ва цогидалги шапакъатал.

ГIадан хIисабалда ХI. МухIамадов вукIана ракI лъикIав, цадахъ ругезул адаб гьабулев, кумекалъе ватулев унго-унгояв инсан. Нижеда киданиги кIоченаро гьевгун цадахъ хIалтIарал сонал ва унго-унголъуниги махщел тIокIав нухмалъулевлъун хутIила абадиялъго рак1азулъ.

Районалъул культураялъул управлениялъул тIолалго хIалтIухъабаз гъваридаб пашманлъиялдалъун зигара балеб буго **ХIасан МухIамадовасул** хъизан-лъималазда ва тIолабго гIагарлъиялда. Аллагьас дур захIмат ва гIамал гIибадатлъун къабул гьабун батаги ва лъикIаб ахират насиб гьабеги! Мун кидаго нижер рак1азулъ хут1ила.

Районалъул культураялъул управлениялъул хIалтIухъаби.

Кидаго ракIалдаса инаро

ХIурматияб ва баракатаб Унсоколо районалъул жамагIат!

Кутакаб пашманлъиялъул асаргун зигара бала нужеда нужер гьайбатав вас, район цебетIезабиялъе гIоло гIемераб хIалтIи гьабурав

ХIасан МухIамадов

балагьаб лъугьа-бахъиналдалъун Аллагьасул къадаралде щвеялда бан. Гьединго ракI унтун зигара бала гьесул хъизан-лъималазда ва тIолабго гIагарлъиялда.

Дие кутакалда гIагарал ва рокьулел чагIи руго ансал. Гьелгун ана дир сахаб гIумро ва даимгоялъе вацал-яццаллъун хутIана дие гьел. Хасго кив хIажалъаниги нахъа ватулаан ХIасан. Гьев вукIана гIамал гьитIинав, ракI лъикIав, мугъ чIвазе бегьулев инсан. Аллагьас гьесие алжан насиб гьабун батаги, нужер жамагIатги хадубккун балагьаздаса цIунун таги!

Каримула ГIАБДУЛАЕВ. Кизилюрт шагьар.

Газета основана 1937 г.

УЧРЕДИТЕЛЬ: Администрация Унцукульского района

Главный редактор Саният КЕБЕДМАГОМЕДОВА

Газета зарегистрирована Управлением Федеральной службы по надзору и сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по РД

Регистр. Пи № ТУ05-00284 от 20 марта 2014 г.

Позиция редакции может не совпадать с точкой зрения авторов, которые несут ответственность за достоверность и объективность, представленных для публикации материалов. Рукописи не рецензируются и не возвращаются.

Адрес редакции: 51373 Унцукульский район с. Унцукуль ул. Мустафаева 28

Телефон редактора 55-63-07 sadovoduns@yandex.ru

Адрес издателя: г. Махачкала «Дом печати» ул. Акушинского 21

Подписано в печать 26.05.16 г. 19.10 фактически -20. 10 мин.

Газета выходит 52 раз в год на аварском и русском языках Тираж - 1400 экз.